

Какво е архитектурно наследство?

Новини | Култура | на 30.09.2021 06:00 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

Защото понякога около нас има не просто сгради, а запечатани моменти от историята.

Случвало ли ти се е да видиш сграда, която прилича на герой в история за духове? Може би вече си представяш за какъв вид къща говоря. Със стари високи прозорци, интересни форми и виещи се метални балкони. Но с избледнял цвят, тъжен вид и рушащо се тяло. Много често тези къщи не просто имат интересни истории: те самите са част от историята.

Ако всяка сграда е разказ, градовете са сборници с какви ли не истории. Някои разкази са съвсем нови. Други стигат назад две-три поколения. Има и сгради, които помнят много повече. Виждали са живота, преди да има асфалтирани улици. Помнят дори времената, в които сме били Царство България (1908 - 1946). Има места, в които историите протягат ръка дори отвъд това: векове и дори хилядолетия назад. И до ден днешен в България откриваме безценни останки от древни римски и тракийски селища.

Тези стари сгради и останки от миналото на градовете са нашето архитектурно наследство. Наричат се "наследство", защото остават за бъдещите поколения. Те съдържат част от миналото на България, на твой край, на града ти, може би дори на рода ти. Важно е не само как изглеждат, но и как са направени. Както и какви ценни неща за живота по това време научаваме от тях. Нужни са много грижи, внимание и специални умения за опазването на тези сгради.

Да запазим, възстановим, обновим

Има различни подходи към културното наследство. Понякога специалистите просто се опитват да спрат хода на времето. Да съхранят нещо такова, каквото е стигнало до нас. За стари римски и тракийски разкопки е нужна именно това: консервация (съхранение).

Понякога има частично разрушение или износване, което може да бъде поправено. Например ако в Рилския манастир са се повредили части от стенописите (рисунките изписани по стените и тавана), те трябва да се реставрират (възстановят). Това не може да се направи от всеки. Нужни са много знания и умения. Най-добрите реставратори са не просто творци, а и учени. Някои дори приготвят боите си по същия начин като художниците преди стотици години, за да запазят напълно духа на сградата!

Лесно е да познаем архитектурното наследство в древни останки и красиви манастири. Но лесно го подминаваме в собствения ни град. Често между кафенета и магазини се крият много ценни сгради. Рушат се традиционни възрожденски къщи с пъстра история. Бавно умират сгради като произведения на изкуството. Дори такива строени от талантиливи българи, учили в най-добрите школи в Европа или австрийски архитекти.

Какво можем да направим?

Първо и преди всичко: да осъзнаем, че е важно да пазим и ценим историята на градовете ни. Винаги може да се построи нова сграда, къща, хотел. Местата с история са нещо много по-рядко и ценно. Те са като жив разказ за миналото, който можем да запазим в историята на града си. Стига да ги пазим и да се грижим за тях.

Следващия път, като видиш интересна стара сграда, опитай нещо ново. Пробвай наум да изтриеш следите на времето. След това попитай възрастните или потърси повече за историята ѝ. Може да научиш интересни неща.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/1583-kakvo-e-arhitekturno-nasledstvo

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

